

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntopyyntö 22.5.2012

Toiminnallista ruotsia - lähtökohtia ruotsin opetuksen kehittämiseksi toisena kotimaisena kielenä

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt Suomen Kuntaliitolta lausuntoa raportista ehdotuksineen ruotsin kielen opetuksen ja oppimisen parantamiseksi eri kouluasteilla.

Yleistä Ruotsin kielen opetuksen kehittämissuunnitelma jätti raporttinsa 7.5.2012 opetusministeri Jukka Gustafssonille. Työryhmän tehtävänä oli muun muassa arvioida ruotsin kielen opetuksen laajuutta ja opetusjärjestelyitä eri koulutusasteilla sekä selvittää eri vaihtoehtoja ruotsin kielen opetuksen järjestämiseksi perusopetuksessa.

Työryhmän ehdotukset

Ruotsin kielen opetuksen kehittämiseen liittyvissä ehdotuksissa painotetaan opetussuunnitelmien ja opetusmenetelmien sekä opettajankoulutuksen perus- ja täydennyskoulutuksen uudistamista. Maahanmuuttajien osalta työryhmä piti tärkeänä, että maahanmuuttajilla tulee olla yhdenvertaiset koulutusmahdollisuudet muun väestön kanssa. Näiltä osin Kuntaliitto pitää työryhmän ehdotuksia ruotsin kielen opetuksen kehittämiseksi lähtökohtaisesti hyvinä. Kaikista ehdotuksista ei ilmene niiden toteuttamistapa eikä mahdolliset vaikutukset kuntien toimintaan. Yksittäisten uudistusten valmistelun alkaessa Kuntaliitto toivoo, että sen kanssa selvitetään mahdolliset kuntavaikutukset ja käydään asianmukaiset neuvottelut.

Ruotsin kielen opetuksen varhentaminen

Raportin mukaan ruotsin kielen opintojen aloitus perusopetuksen seitsemänneltä luokalta on monella tapaa ongelmallinen ajankohta. Raportissa todetaan, että ruotsin opintojen aloituksen ajankohtaa tarkastellaan jatkossa. Työryhmä katsoo, että opetus- ja kulttuuriministeriön tulee arvioida mahdollisuudet ruotsin opetuksen varhentamiseksi osana hallituskauden aikana määriteltäviä tavoitteita kansallisen kielivarrannon monipuolistamiseksi.

Kuntaliitto korostaa että, vaikka uudessa tuntijaossa B1- kielen laajuus säilyykin nykyisessä kuudessa vuosiviikkotunnissa, ruotsin kielen varhentamisesta aiheutuu kunnille opetuksen järjestämisestä ja opettajien täydennyskoulutuksesta huomattavia lisäkuluja.

Kuntaliitto pitää raportin puutteena sitä, ettei siinä ole arvioitu ruotsin kielen varhentamisesta aiheutuvia lisäkustannuksia eikä muita vaikutuksia. B1-kielen varhentamiseen liittyvät todelliset kustannukset tulee arvioida ja korvata kustannukset kunnille täysimääräisenä.

Alakoulussa vuosiluokilla 1-6 opetusta antaa pääsääntöisesti luokanopettaja. Mikäli ruotsinkielen opetus 6. vuosiluokalla toteutetaan luokanopettajan toimesta, edellyttää se laajaa luokanopettajien jatko- ja täydennyskoulutusta, mikä lisää kuntien kustannuksia muun muassa kasvaneina sijaiskuluina.

Ratkaisu lisännee ruotsin kielen opetusryhmien määrää. Kuntakohtaisista ratkaisuista riippuen jouduttanee opetusta antamaan myös aineenopettajien toimesta. Tämä merkitsee sitä, että kunnissa joudutaan palkkaamaan myös kokonaan uusia kiertäviä ruotsinkielen aineenopettajia. Ratkaisu lisää myös oppimateriaalikustannuksia.

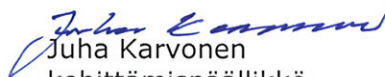
Ruotsin kielen varhentaminen lisää myös oppilaiden kuljetuksia ruotsin kielen tunneille toisiin kouluihin, mikä kasvattaa kuntien kuljetuskustannuksia.

Kuntaliitto edellyttää, että B1 -kielen varhentamisesta aiheutuneet kustannus- ja muut vaikutukset arvioidaan yksityiskohtaisesti ja tuodaan Kunnallistalouden ja -hallinnon neuvottelukunnan käsittelyyn. Ruotsin kielen varhentamisesta aiheutuvat kustannukset tulee huomioida vuonna 2013 tehtävän kehyspäättöksen yhteydessä.

Kuntaliitto muistuttaa, että jos kuntien kustannuksia lisätään tai tehtäviä laajennetaan, on valtio luvannut osoittaa rahoitusosuutena yli puolet todellisista kustannuksista. Tässä kuntien taloustilanteessa valtion tulisi maksaa ruotsin kielen varhentamisesta aiheutuvat lisäkustannukset täysimääräisesti kunnille.

SUOMEN KUNTALIITTO

Anneli Kangasvieri
johtaja, opetus ja kulttuuri

Juha Karvonen
kehittämispäällikkö